

Trafiksikkerhedskulturens mange dimensioner

Møller, Mette

Published in:
Nyhedsbrevet Trafiksikkerhedsforskning

Publication date:
2014

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link back to DTU Orbit](#)

Citation (APA):
Møller, M. (2014). Trafiksikkerhedskulturens mange dimensioner. *Nyhedsbrevet Trafiksikkerhedsforskning*, 14(3). <http://www.trafiksikkerhedsforskning.dk/Default.aspx?id=505>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Trafikkulturens mange dimensioner

En ny undersøgelse tyder på, at der er forskel på, hvordan trafikanter orienterer sig, og hvor meget vægt de tillægger forskellige former for information, når de færdes i trafikken, alt efter hvilket land de kommer fra. Der er brug for yderligere viden, men på længere sigt kan en mere nuanceret forståelse af trafikulturen i det enkelte land være relevant at inddrage ved tilrettelæggelse af forebyggende tiltag.

Af seniorforsker Mette Møller

Formål

Undersøgelsen havde to formål. For det første ville man i undersøgelsen se på, om trafikulturen var forskellig i otte forskellige lande. For det andet ville man i undersøgelsen se på om der var sammenhæng mellem trafikkultur og risikopfattelse, trafikadfærd og holdning til trafiksikkerhed i de forskellige lande.

Design

2418 personer fra i alt 8 forskellige lande deltog i undersøgelsen. De 8 lande omfattede: Norge, Rusland, Indien, Ghana, Tanzania, Uganda, Tyrkiet og Iran. Alle deltagere var 18 år eller ældre. Data blev indsamlet ved hjælp af et spørgeskema, der omhyggeligt var oversat til de relevante sprog. På grund af store nationale forskelle fx med hensyn til befolkningsregistre og evnen til at læse og skrive var proceduren for rekruttering og udfyldning af spørgeskemaet lidt forskellig i de forskellige lande. I Norge foregik rekrutteringen dels via folkeregistret og dels personligt på et universitet. I de øvrige lande foregik rekrutteringen personligt på forskellige relevante lokaliteter. I nogle tilfælde udfyldte deltagerne selv spørgeskemaet i andre tilfælde blev det læst op for deltagerne for dermed også at give mulighed for, at deltagere, der ikke kunne læse og/eller skrive, kunne deltage i undersøgelsen.

Selve spørgeskemaet omfattede spørgsmål om demografiske baggrunds faktorer (fx alder, køn, uddannelse omfang af bilkørsel). Endvidere omfattede det spørgsmål om risikopfattelse, holdning til trafiksikkerhed, trafikadfærd og trafikkultur.

Trafikkultur

I undersøgelsen omfattede begrebet trafikultur, den måde hvorpå trafikanterne orienterede sig i trafikken, samt hvor meget vægt de lagde på forskellige typer af information, når de forsøgte at læse og forstå trafikbilledet. I forlængelse af en tidligere undersøgelse blev der i undersøgelsen skelnet mellem seks forskellige dimensioner af trafikkultur: Ekstrovert, introvert, mundtlig, auditiv, visuel og skriftlig trafikkultur (Se fakta boks for en uddybning).

I undersøgelsen skelnes mellem følgende seks forskellige dimensioner trafikkultur

- **Ekstrovert:** Trafikanten er særlig opmærksom på, hvordan andre trafikanter opfører sig.
- **Introvert:** Trafikanten mener, at trafikken ville glide mere glat, hvis alle kørte efter egen indre overbevisning.
- **Mundtlig:** Trafikanten er særlig opmærksom på mundtlige irrettesættelser etc. i trafikken.
- **Auditiv:** Trafikanten er særlig opmærksom på lydene i trafikken.
- **Visuel:** Trafikanten er særlig opmærksom på visuel information i trafikken.
- **Skriftlig:** Trafikanten tager skriftlig information om trafiksikkerhed særlig alvorligt.

Trafikkultur er forskellig

De 8 lande blev inddelt i fire grupper baseret på deres generelle kultur, dvs. baseret på dimensioner, som individualisme eller maskulinitet i samfundet. Norge (ligesom Danmark) er for eksempel karakteriseret ved en høj grad af individualisme, mindre hierarkisk magtstruktur og lav maskulinitet, mens det er omvendt i India og Rusland. De fire kulturelle grupper var: 1) Norge, 2) Rusland og Indien, 3) Ghana, Tanzania og Uganda,

4) Tyrkiet og Iran. Dernæst blev der set på, om der var en sammenhæng mellem den generelle kultur og trafikulturen: I gruppe 1 (Norge) adskilte trafikulturen sig fra trafikulturen i gruppe 2 og 3 ved at være mere ekstrovert og mindre introvert orienteret. Tilsvarende adskilte gruppe 3 (Ghana, Tanzania og Uganda) sig fra gruppe 1 og 2 ved at være mere oralt, auditivt og visuelt orienteret. Gruppe 4 (Tyrkiet og Iran) adskilte sig ikke signifikant fra de andre grupper mht. trafikultur.

Sammenhæng mellem trafikkultur og trafikadfærd

Med hensyn til om der var sammenhæng mellem trafikulturen i de forskellige lande og trafikanternes opfattelse af risiko, holdning til trafiksikkerhed samt trafikale adfærd viste analysen, at der i alle fire grupper kun var en ringe sammenhæng mellem trafikkultur og trafikanternes opfattelse af risiko i trafikken. Til gengæld var der større sammenhæng mellem trafikkultur og trafikanternes adfærd. Endelig viste undersøgelsen, at sammenhængen mellem trafikanternes holdning og adfærd var forskellig i de fire kulturelle grupper. I gruppe 1 (Norge) og 2 (Rusland og Indien) var der sammenhæng mellem holdning og adfærd, mens dette ikke var tilfældet i gruppe 3 og 4.

Trafikkultur og forebyggelse

Undersøgelens resultater tyder på, at trafikkultur, forstået som den måde og de kilder som trafikanter benytter til at læse og forstå trafikbilledet, er relateret til den enkeltes adfærd. Denne viden kan dels bruges til at forstå nationale forskelle med hensyn til trafikadfærd, men den kan også bruges som udgangspunkt og inspiration i forbindelse med udvikling af forebyggende tiltag i det enkelte land. Således vil det være relevant at tage højde for, om trafikulturen fx er auditivt eller visuelt orienteret ved tilrettelæggelse af forebyggende tiltag. Der er dog brug for yderligere undersøgelser baseret på et større antal deltagere i de enkelte lande, for at få større sikkerhed bag resultaterne og for at få en mere nuanceret forståelse af trafikulturens forskellige dimensioner og ikke mindst, hvordan det kan inddrages i forebyggende tiltag fremover.

Kilde:

Nordfjærn, T., Simsekoglu, Ö., Rundmo, T. (2014). Culture related to road traffic safety: A comparison of eight countries using two conceptualizations of culture. *Accident Analysis and Prevention*, 61, 319-328.